

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Katedra pomocných věd historických a archivního studia

Oponentský posudek bakalářské práce

Název: Nápisové a heraldické památky na Říčansku

Autor: Jan Oulík

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

Práce je specializovaným epigrafickým katalogem nápisového fondu Říčanska, přesněji pak bývalého soudního okresu Říčany v jeho hranicích v letech 1898-1922. Katalog je chronologicky vymezen horní hranicí zájmu na konci 18. století, dolní hranice je dána nejstarším dochovaným artefaktem. Základní věcné vymezení, resp. případné vyloučení některých kategorií, není autorem upřesněno, stejně jako stupeň zohlednění sbírkových fondů (v dalších fondech mimo depozitáře PA a říčanského muzea památky daného regionu zastoupeny nejsou, nebo je autor vyčlenil?). Dále není explicitně vyjádřen či naopak popřen zájem na zpracování případných artefaktů z regionu „exportovaných“.

Chronologicky řazený katalog obsahuje celkem celkem 110 katalogových záznamů - jednotlivých primárně či sekundárně dochovaných nápisů či nápisových doprovodů, 8 faktických deperdit a 11 heraldických artefaktů bez nápisového doprovodu (tato část by podle názoru oponenta patřila spíše do miscelaneí v přílohách).

Katalogizační zásady sledují stávající české vzory (CIB) - které pak recipují osvědčenou metodiku zahraniční (DI) - a vyhýbají se tak experimentování, v tomto ohledu nežádoucímu. Zpracování katalogových hesel, pokud se dá soudit z přiložené výběrové fotodokumentace, je kvalitní, pouze komentářová část by někde mohla být s ohledem na výpovědní hodnotu artefaktu obsáhlejší. Upozornit je nutné v této souvislosti dále na řadu nepřesností či vesměs spíše nedůsledností - katalogová hesla nemají zcela důslednou strukturu a nesledují vždy proponované vzory, údaje o umístění nápisu či o pramenu přepisu u sekundárního dochování „putují“ po různých místech prvního odstavce, někdy se v prvním „deskriptivním“ odstavci prezentují poznatky, patřící spíše do komentářové části (např. 035), ne vždy je jednotné označení typu nápisu (nositele) – např. nápis na trámu (003) x trám (075, 101), někde chybí bold (055), vesměs boldem jen druh sepulkralie, někde i se jménem (099). Nejednotným je přístup k iniciálám jmen – někde se nerozvádějí, i když jejich smysl je jasný, či přímo vyplývá z nápisového textu (např. 028 B), jindy, a to většinou, se správně rozvádějí (032, 039 ad.). Písmem kat. 067 A) je jednoznačně fraktura.

Katalogu je předeslána úvodní část. Po stručné předmluvě následuje rovněž stručný orientační nástin historického kontextu regionu. Pěkně je zpracován přehled a vyhodnocení pramenů a sekundární literatury ke zpracovávanému fondu. Následuje abecední seznam obcí regionu s nástinem jejich historického kontextu, včetně stavební historie objektů s nápisovým fondem. Přehled není, jak je to u prací tohoto typu zvykem, pouze „jednoduchou“ kompilací poznatků několika základních prací, nýbrž autor se snaží o vytěžení i některých pramenů a méně známé sekundární literatury. Vysoce žádoucí je propojení těchto historických částí s vlastním katalogem. Autor tak činí zvýrazněním v katalogu zachycených nápisových artefaktů v textu, což není podle subjektivního názoru oponenta, který systém recipoval až na „druhý pohled“, příliš přehledné a pro hledání ani praktické. Standardním řešením je odkaz v poznámce či v závorce přímo na katalogová hesla. Další kapitolou je strukturální přehled nositelů nápisů, který zároveň prezentuje jeden pohled na epigrafickou typologii. Následuje přehled edičních zásad a seznam použitých zkratk. V závěru pak autor shrnuje velice stručně a poněkud

jednostranně výpovědní hodnotu shromážděného materiálu. Velkým nedostatkem je absence bližšího pohledu na některé profilují vnější a vnitřní znaky nápisů, v první řadě pak na jejich písmo.

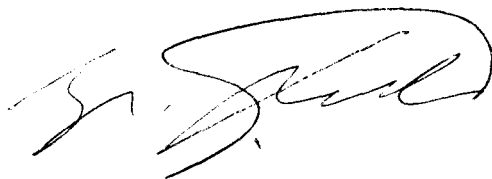
Práce je doplněna úplným seznamem užitých pramenů a literatury a obrazovou přílohou. Výběr vyobrazení nápisových artefaktů není příliš proporcionální, je však pochopitelně dán nutným kompromisem možného. V případě této práce pak hraje jistě velkou roli technická problematičnost fotodokumentace zvonových nápisů.

Oponent v práci citelně postrádá rejstříky, „povinnou“ součást každého epigrafického katalogu. To je spolu s již zmíněnou omezeností vyhodnocení nápisového fondu největším problémovým místem práce.

Facit: Práce je jedním z potřebných epigrafických materiálů a jistě najde svou recepci i mimo rámec bakalářského řízení. I přes výše uvedené připomínky je ji možné hodnotit na bakalářské úrovni velmi kladně. Oponent ji proto jednoznačně doporučuje k obhajobě a navrhuje hodnocení ještě výborně.

V Praze 15. 9. 2006

PhDr. Jiří Roháček, CSc.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Roháček', written in a cursive style.